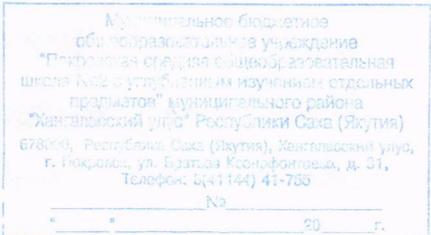

Предмет Иностранный язык как государственная
Дата 16.11.2019 г.
Класс 10
Улус Хангаласский
Школа ПЧМД
Ф.И.О. учителя Худаева Лариса Александровна.

Данные участника

ШИФР ЖКТ-10-08.
Фамилия Ковырагов
Имя Сергей
Отчество Николаевич
Дата рождения 12.08.2003 г.
Наличие гражданства РФ есть

ДКГ-10-08.

ч.1.

1) Тыһыт ситиһэр уонна ситимт көрүһүрүгү араасар. 2б

2) Тыһыт ситимтэх, сылаас сиргэ орудук үүһэр. 2б

3) Тыһыт сарсаарда көмүбөр орудук. Тыһыт өччүгүна сибисхэй, сылаас булар. 2б

4) Тыһыт дураралларын таһынан туһурулар уонна хатараллар. 2б

5) Тыһыт нормуотуну кимтэ оһуе миньыһэ булар. 2б

ч.2.

№1) Суруйабыт, тизбит, дьалабыт, алабыт, сырабыт. 5б

№2) Күһүм, мыада, чарына, кыраснамын 5б

№3) 1) 2 2) 9 3) 8 4) 8 5) а. 5б

№4) Мин көрдүм. Сырыныбыт. 5б

№5) Кыраһабыт булар, уһук айаһы, тэһ үүһүр, маас чаран, флаккай поһаас. 5б

№6) Күһүрүк - үүһүт, тизэһим - оһонһор, уһук - кылаас, сылыһа - күһүрүк, шүһүрүк - таһыһа. 5б

№7) Чуһуһаалар, көһүрдөр, кыһыһтар, тизыһэр, сибисхэйэр. 5б

№8) Тыһыт - күһүк, Тывуһэр - ~~көһүк~~ көһүк, калемһий үһүк - ~~көһүк~~ маас көһүк, алабыт - тизыһэр. 2б

№9) 1) 4 2) 1 3) 5 4) 2 5) 3 5б

№10) Күһүрүкүмэ сүһүк күһүрүкүмэ, Хаарыһаан саһта, Таһыһаан саһаарда, Оһа көһүк сыһаарда, Күһүрүкүмэ көһүрүк, Аһаарыһаан күһүрүкүмэ. 3б

ч.3.

Чу айыһаанга флаккай күһүрүкүмэ. Чу баар сиринэр күһүрүкүмэ арааһа күһүрүкүмэ, көһүрүкүмэ.

Предмет ЯЯКГ

Дата 16.11.19

Класс 10 "А"

Улус Камгаласский

Школа МБОУ "Мох. СОШ с УИОП"

Ф.И.О. учителя Никонова Наталья Ивановна

Данные участника

ШИФР ЯЯКГМ-10-04

Фамилия Решетникова

Имя Таза

Отчество Константиновна

Дата рождения 19.08.03

Наличие
гражданства РФ Гражданка РФ

Задания муниципального этапа олимпиады 2019-2020гг.
по предмету «Якутский язык как государственный»
9-11 классы

I. Понимание устной речи.

1. После чтения текста учителем ответьте на вопросы письменно. Учутал аахпытын кэннэ ыйытыктарга суругунан эппиэттээ.

• Ыйытыктар. Вопросы

- 1) Тэллэйи үргүүргэ тугу билиэхтээххиний?
- 2) Тэллэй хайдах сиргэ үүнэрий?
- 3) Тэллэйи хаһан хомуйар ордугуй? Тоҕо?
- 4) Тэллэйи буһаралларын таһынан тугу гыналларый?
- 5) Тэллэй тугу кытта сиэтэххинэ ордук минньигэс буоларый?

II. Лексико-грамматический тест и тестовые задания.

1. Выпишите и подчеркните 5 слов с краткими гласными. Барыта кылгас аһаҕас дорҕоонноох 5 тылы уһул. Аннынан тарт.

Саха тылын уруогар
Ааҕабыт, суруйабыт,
Хоһоон этэбит,
Айабыт, туойабыт.
Тыл олобун булабыт,
Ылан сыһыарыы эбэбит,
Лынкынас чуораан чугдаарар,
Аан диэки сырсабыт!

58

2. Поставьте пропущенные буквы.

Көмүс күһүн барахсан тыага, хатын чаранна, бааһынаҕа, хонууга дыкти кырааскатын биһитэли охсубут.

58

3. Укажите правильно части речи. Санга чаастары таба ый.

1. Сэттис Ахсаан ААТ --- А) Туохтуур (глагол)
2. Эһиги- Солбуйар ААТ --- Б) Аат тыл (имя существительное)
3. Аһылык- Аат ҮӨЛ --- В) Даҕааһын аат (имя прилагательное)
4. Хап-хара Ахсаан ААТ --- Г) Ахсаан аат (имя числительное)
5. Күлэр- Туохтуур --- Д) Солбуйар аат (местоимение)

58

4. Подчеркните главные члены предложения. Туһааны уонна кэпсиирэни аннынан тарт.

Мин бүгүн дьээбэлээх мэкчиргэни көрдүм. Табаларбытын кэниилэриттэн сырыстыбыт.

58

5. Образуйте словосочетания (тыл ситимин онор). Буочар, айан, үнкүү, чороон, кылаас

6. Образуйте антонимы. Антонимы үөскэт. Куһаҕан, эмээхсин, уһун, сымыйа, иһирдьэ.

7. Образуйте множественное число. Тыллары элбэх ахсаанга туруор.
Учуутал, көтөр, кыыс, тигэр, билэр.

8. Переведите. Тылбаастаа. ^{топливо} Топливо, гвоздь, каменный уголь, олово, медь

9. Өс хоһооннор тылбаастарын таба холбоо. Соедини переводы пословиц правильно.

- 4 1) Айан киһитэ аргыстаах, суол киһитэ добордоох.
1 2) Санга ыччат санаата күүстээх.
5 3) Дойду сурахтаах, алаас ааттаах.
2 4) Сүрэхтээх киһи туохтан да маппат.
3 5) Кыраба кыһаллыбат, улаханга уолуйбат.

Пословицы: 1) У молодого поколения воля сильна. 2) Прилежный человек ничем не обделен. 3) Малое не беспокоит, большое не волнует. 4) У путника есть спутник, у дорожника есть друг. 5) Всякая страна имеет славу, каждая поляна-название.

10. Сөптөөх тылы туруор. Вставьте нужные слова.

Кубарыйбыт хонууга

Кураанах хаар

Кубулбата суох... кутулунна +

Хара буору

Хаарынан... сыһыарда -

Толоон ньуурун

Тонолутан... тупсарда +

Сыһы сырайыгар

Сыа хаары... сапта -

Күлүк сир

Күлүмүрдээн... көһүннэ +

Аппа, алаас

Алаарыйа... самыраа А.И. Софронов-Алампа. Маннайгы хаар)

Көмө тыллар: сандарда, кутулунна, тупсарда, сапта, сыһыарда, көһүннэ.

III. Понимание письменной речи .

1. Прочитайте текст. Ответьте на вопросы письменно. Тиэкиһи көрөн олон сорудабы толор.

УУ

Уу айылбаба улахан туһалаах. Уу баар сиригэр үүнээйи арааһа үүнэр, хамсыыр-харамай үгүстүк үөскүүр. Уу суох сиригэр буортан туох да үүммэт, биир да кыыл үөскээбэт. Айылба ууга күөллэргэ, өрүстэргэ, муораларга, акыйааннарга мунньустар. Уулаах сиргэ дьон олохсуйар. Бөдөн күөллэр, өрүстэр кытыыларыгар дэриэбинэлэр, куораттар тутуллаллар. Ууга үүнээйи үүнэр, араас балык үөскүүр. Уу күүһүнэн электрическэй станциялар үлэлиллэр. Үрэхтэр, өрүстэр уонна күөллэр

ууларга тууһа суох. Оттон муоралар, акыйааннар ууларга туустаах. Оннук ууну киһи кыайан испэт.

• **Задания. Сорудахтар:**

- 1) Ууга сыһыаннаах элбэх ахсааннаах 5 аат тылы уһул. Выпишите 5 слов со значениями о воде.
- 2) Дифтоннаах 5 тылы уһул. Выпишите 5 слов с дифтонгами.
- 3) Этии тутуах чилиэннэрин аннынан тарт. Подчеркните главные члены предложения.
- 4) Уу диэн олохтоох(основа) тыллары уһул(выпишите).
- 5) Уу киһи олобор туох туһалаабый? Какою роль играет вода в жизни человека?

IV. Письменная речь.

1. Переведите текст на якутский язык. Тиэкиһи сахалыгы тылбаастаа.

Владимир Новиков- Кюннюк Уурастыырап рос под сильным влиянием устного народного творчества, олонхосуҕа Чэбия. И это в последствии стало опорой для воссоздания олонхо «Могучий Дьаһарыма».

V. Устная речь (составление).

Составьте текст. Тиэкистэ онор. Текст составляется на якутском языке. В тексте должно быть 5-7 предложений. Выбираете одну тему.

- Мин сөбүлүүр идэм» («Моя будущая профессия»),
- «Иллэн кэммэр мин сөбүлээн дьарыктанабын...» («Любимое занятие в свободное время»),
- «Оскуолам туһунан» («О своей школе»)

- I) 1) Сэтгэл зогнох сэтгэлтэй тэглэй ВАР. Ону үргэлжт билижтэйхэн. 2б
 2) Тэглэй зогтоох, үчирэй бүрдээх сүртэ үчир. Силжтэйх сүртэ, МАСТАН чирас эмт.
 3) Тэглэй сарсаарда үчирүр өрдүк. Очмого киши сибилэйт, котаанах уонна өр бүртүйдат. 2б
 4) Тэглэй хаттаралалар, туукуулар уонна шини өчөөлөр. 2б
 5) Тэглэй хөрүчүрүү котта өрдүк шинишкэ бүрүр. 2б

- II) ⑥ Кунаган - үчирэй +
 Хиттэйх - эгэр (озо) -
 Учуу - колас +
 Солюта - албан -
 Учирдот - Тхордот + 3б
- ⑦ Учууталлар
 Котордор
 Корлоттар
 Титтэр
 Билэлэр. 5б
- ⑧ 1-4
 2-1
 3-5
 4-2
 5-3 5б
- ⑨ Топливо -
 Чоодо - толово
 Камешной уоль - ТААС ЧОХ
 Олово -
 Медь - 2б

- III) ⑩ 1)
 2) Чоскуур, чоскэбэт, кромлэт, дэриэбинэтэр, кудраяттар 2б
 4) Чууа, чууаах, чууа, чууара, чууу. 2б
 5) Чуу киши өлөхөр эбэх ~~өчүр~~ өчүрү толорор. Чууаах сүртэ дьон өлөхүрүр; дэриэбинэт, кудраят түтөр. Чуу күүчүрүтэй электмическэй стаминелар үлэшилэр. Чуу баар бүрүлэн билкиши баардот. 2б

V) Мин сөдүрүр үгтм.
 Мин кола эрдэкилттэй дьраас бүрүчүкүн баарабди. Бу күнү, дүтү өл база санаам сүртэ илк. База санаабди толорорүрү экэтишиңэ түттүрүр үчүктүрүр дэглэ котаалабди, бэтэкиңэбди. Эрдэктэй сазалаан мерисшинэңэ аналлаах кишиңэри аарабди. Уонна баратылар бэтэй бүрүрүр, араас кишиңэри кородүр. Кола саастаах-лоттан солдван сөдүрүр үгтди бүрүрү дүтү, өлүкүн дүтү чорө-бди.

IV) Владимир Ковиков - Кирчик Чураастоолор үрү-үрэн киши, Чидийтэ өлөхүрүт, күрүтэйх үчүрүрүрүр үрүрүтэй. Уни «Күрүтэйх Дьаа-рүмэ» өлөхүрү сүрүрүрүрүр өчүрү толордүтэ. 5б.

72б

Предмет Якутский язык

Дата 16.11.19

Класс 10

Улус Хангаласский улус

Школа МБОУ ПСОШ №2 с УМОП

Ф.И.О. учителя Заморушкина Нюрустана
Родимоновна.

Данные участника

ШИФР ЯКГ - 1006

Фамилия Ильина

Имя Татьяна

Отчество Петровна

Дата рождения 14.04.2003

Наличие гражданства РФ имеется

Муниципальное бюджетное образовательное учреждение "Покровская средняя общеобразовательная школа №2 с углубленным изучением отдельных предметов" муниципального района "Ханты-Мансийский округ - Югра" Республики Ханты-Мансийский автономный округ - Югра (Югра), Ханты-Мансийский округ - Югра, Покровск, ул. Братская Коммунальная, д. 51, 678009. Телефон: 8(911) 41-755

I. Тэнэй үтүүтэ тэстэм үөһө шөһөр мэтээргэ үөһөтэ. 85
2. Тэнэй эһэктээх эһэ үтүүтэ, шөһөр аһаһаһаһа. 85
3. Тэнэй эһэктэргэ хөһөргэ оһуу, мух үөһөтэ эһэктэргэ үөһөтэ. 85
4. Шөһөр үөһөтэ аһаһаһаһа. 85

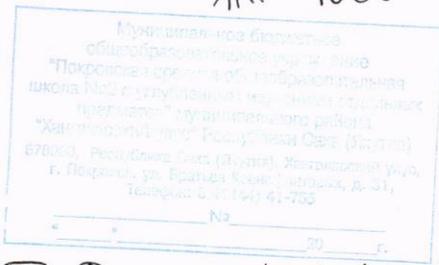
II. Саха, эмдэм, мэт, шөһөр, эһэктэм. 55
2. Күтүн, мэтэ, үөһөтэ, эһэктэмтэ. 55
3. 1-1, 2-1, 3-1, 4-1, 5-1. 55

III. Тэнэй эһэктэргэ үөһөтэ, үтүүтэ, үөһөтэ, үөһөтэ, үөһөтэ. 85
4. Тэнэй эһэктэргэ үөһөтэ, үөһөтэ, үөһөтэ, үөһөтэ. 85
5. Тэнэй эһэктэргэ үөһөтэ, үөһөтэ, үөһөтэ, үөһөтэ. 85
6. Тэнэй эһэктэргэ үөһөтэ, үөһөтэ, үөһөтэ, үөһөтэ. 85

8. Тэнэй эһэктэргэ үөһөтэ, үөһөтэ, үөһөтэ, үөһөтэ. 85
9. 1-1, 2-1, 3-1, 4-1, 5-1. 85

III. Тэнэй эһэктэргэ үөһөтэ, үөһөтэ, үөһөтэ, үөһөтэ. 85
1. Тэнэй эһэктэргэ үөһөтэ, үөһөтэ, үөһөтэ, үөһөтэ. 85
2. Тэнэй эһэктэргэ үөһөтэ, үөһөтэ, үөһөтэ, үөһөтэ. 85
3. Тэнэй эһэктэргэ үөһөтэ, үөһөтэ, үөһөтэ, үөһөтэ. 85
4. Тэнэй эһэктэргэ үөһөтэ, үөһөтэ, үөһөтэ, үөһөтэ. 85

5. Тэнэй эһэктэргэ үөһөтэ, үөһөтэ, үөһөтэ, үөһөтэ. 85
6. Тэнэй эһэктэргэ үөһөтэ, үөһөтэ, үөһөтэ, үөһөтэ. 85

IV. Владислав Новиков - Күннүүк Зураастыг хан Чэбийн олонхоот санзатныг
 улаантот. Тонна ш "Күстээх Давароша" дин олонхоотун өнөрчүүг
 Улаанбаатар бүсбүт. 46

V. Мин содүүдүр ирэн амшигатор. Мин уруу бүдүүрбүн озо сааспыттан
 шус содүүдүрбүн. Акушаны бүтэрэн баран Мин амшигаторга үрэнэ барыахын
 Даварадон. Оннук специальнака ширэрэр литератураыт, күрчя тошын,
 историяны түүтүрхтээхын. Хамнож куоракка үрэнэ барардын ~~бөө~~ өсөө
 газаны билигтэн. 106

58.5

68.55